

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیام مقام معظم رهبری به مناسبت تشکیل دوره سوم شوراهای اسلامی سراسر کشور
۷	تصویب نامه هیئت وزیران
۱۷	دستورالعمل شرح وظیفه هیأت ریسه شوراهای اسلامی بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استانها
۱۹	دستورالعمل شرح وظایف، ترکیب، تعداد و چگونگی اداره کمیسیون‌های شوراهای اسلامی شهر، شهرستان، استان و عالی استان‌ها
۲۵	دستورالعمل شرح وظیفه هیأت رئیسه و سختگوی شوراهای اسلامی، بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استانها
۲۸	دستورالعمل نحوه انجام مراسم تحلیف شوراهای اسلامی کشور
۳۰	شماره تلفن‌های ضروری شورای عالی استانها

پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی به مناسبت آغاز به کار شوراهای اسلامی شهر و روستا

بسم الله الرحمن الرحيم

خدای بزرگ را سپاس که اکنون بار دیگر با همت و حماسه‌ی مردم، شوراهای اسلامی شهر و روستا به دوره‌ی تازه‌ی گام می‌نهند و فصل دیگری در خدمتگزاری برگزیدگان مردم آغاز می‌گردد. انتخابات ۲۴ آذر گذشته، با نصایب برتر از همه‌ی انتخاباتی نوع خود، کشور را در پوشش گسترده‌ی شوراهایی قرار داد که طبق قانون اساسی مدیریت شهر و روستا را برعهده دارند و نمادی دیگر از اداره کشور به دست مردم را در برابر چشم همگان می‌گذارند.

اعضاء این شوراها باید قردان مشارکت مردم باشند که در این دوره بیش از گذشته نشان داده شد، و خود را وقف خدمتی کنند که بر زندگی روزمره اهالی شهر و روستا دارای تأثیری مستقیم و نزدیک است.

بنیاد این نهاد اجتماعی بر حل عملگرایانه مشکلات عینی و مشخص مردم در شهر و روستا است و هدف آن راحت‌تر و اخلاقی‌تر کردن زندگی شهروندی است. توفیق شوراها در دستیابی به این هدف، سرمایه‌ی ارزشمند «اعتماد عمومی» را افزایش می‌بخشد و زمینه‌ساز حضور پرنشاط مردم در همه‌ی عرصه‌های پیشرفت و توسعه‌ی کشور می‌شود.

یک شرط اساسی آن است که انگیزه‌های جناحی و حزبی، این شوراها را عرصه تاخت‌وتاز خود نکند و آن را از کار اصلی خود بازدارد. توفیق نسبی شوراهای دور دوم در مقایسه با دوره‌ی پیش از آن در بسیاری از کلانشهرها، آزمون عینی این حقیقت است. این شرط، به ویژه در گزینش شهرداران و دهیاران، اهمیت می‌یابد. ملاک این گزینش، باید امانت و دینداری، کفایت و کارآمدی، نجابت و حسن سلوک با مردم باشد.

دخالت جناح‌بندیها و انگیزه‌های حزبی و گروهی و شخصی و طایفه‌ای در این وظیفه‌ی مهم، زهر مهلکی است که شوراها را از کار می‌اندازد و آن را کم‌سود و گاه زیانبخش می‌سازد.

در نظارت و حسابرسی از کار شهردار و دهیار نیز، شورا باید عیناً همین امر مهم را در برابر چشم داشته باشد و جز تکلیف بزرگ الهی خود، چیزی را در نظر نگیرد.

در فهرست خدماتی که شوراها به آن می‌پردازند باید حفظ هویت و اصالت شهرها و روستاها و پایبندی به معماری اسلامی و ایرانی، و رعایت زیبایی و استحکام بناها، و ترویج فرهنگ نظم و قانون، و گسترش نهادهای دین و اخلاق، و آسان‌سازی خدمت‌رسانی و عدالت و فراگیری در خدمات شهری و توسعه فضای سبز و اهتمام به سلامت محیط زیست، و توجه به نیازهای جانبازان و مصدومان جسمی، و نگاه عدالت‌گستر به محله‌ها و اشخاص محروم، و توجه ویژه به بانوان و نیز به جوانان، برجسته شود و همواره در مدنظر قرار گیرد.

خدای متعال را همواره حاضر و ناظر کار خود بدانید و خدمتی را که مردم بر دوش شما نهاده‌اند، به عبادتی بزرگ و موجب تقرب به خداوند مبدل نمایید. امید است خداوند متعال از تلاش شما خشنود گردد و دعای حضرت بقیه‌الله ارواحنا فداه شامل حال شما باشد.

والسلام علیکم ورحمه‌الله و برکاته

سید علی خامنه‌ای

۸ اردیبهشت ۱۳۸۶

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۱/۲۴ بنا به پیشنهاد شماره ۹۰۷ /ش/ع/الف مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۳ شورای عالی استانها و به استناد ماده (۷۵) اصلاحی قانون تشکیلات وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران - مصوب ۱۳۸۲ - آیین نامه داخلی شورای عالی استانها را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه داخلی شورای عالی استانها

ماده ۱- جلسات شورای عالی استانها که در این آیین نامه شورای عالی نامیده می شود، در تهران تشکیل می گردد و محل دیگری برای تشکیل جلسات رسمیت ندارد .

تبصره - در صورت بروز حوادث غیر مترقبه یا عواملی که مانع تشکیل شورای عالی در تهران باشد جلسات تا رفع مانع در محل دیگری که به تأیید هیات ریسه می رسد، تشکیل می شود.

ماده ۲- اولین جلسه هر دوره شورای عالی حداکثر یک ماه پس از تشکیل دو سوم شوراهای اسلامی استانها به دعوت وزیر کشور تشکیل می شود و با حضور دو سوم اعضا رسمیت می یابد و مصوبات آن با رأی موافق اکثریت مطلق حاضران معتبر است.

ماده ۳- در اولین جلسه شوراعالی مسن ترین فرد از اعضای حاضر به عنوان رییس سنی و دونفر از جوان ترین اعضای حاضر به سمت منشی تعیین می شوند و در جایگاه هیات ریسه قرار می گیرند .

ماده ۴- وظایف هیات ریسه سنی، اداره اولین جلسه اعم از انجام مراسم تحلیف و اجرای انتخابات هیات ریسه دایم می باشد.

تبصره - مراسم تحلیف براساس دستورالعملی که به تصویب شورای عالی می رسد انجام خواهد شد.

ماده ۵- مدت عضویت فرد در شورای عالی تا پایان مدت عضویت چهارساله فرد در شورای شهر و روستای مربوط است.

ماده ۶- عضویت در شورای عالی قایم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. هیچیک از اعضا حق تفویض اختیارات خود را به غیر، اعم از عضو یا غیر عضو ندارد.

ماده ۷- اعضای شورای عالی در اولین جلسه خودهیات ریسه شامل رییس، یک نایب رییس و حداقل یک منشی و همچنین یک نفر را به عنوان سخنگو از بین اعضا برای مدت دو سال انتخاب می‌نمایند.

ماده ۸- در غیاب رییس شورای عالی نایب رئیس وظایف و اختیارات او را برعهده خواهد داشت و در مقابل شورای عالی مسؤول است.

تبصره - رییس شورا عالی می‌تواند اداره جلسات رسمی راحتی هنگام حضور خود برعهده نایب رییس قرار دهد.

ماده ۹- چنانچه هریک از اعضای هیات ریسه فوت نماید یا برکنار یاسلب عضویت شود یا از سمت خود استعفا دهد، بلافاصله در اولین جلسه، عضو جدید هیات ریسه برای همان سمت و برای مدت باقیمانده از دو سال انتخاب می‌شود.

ماده ۱۰- در صورتی که هر یک از اعضای هیات ریسه یا سخنگوی شورای عالی استعفا دهد، متن استعفا نامه در جلسه شورای عالی قرائت می‌شود و در صورت لزوم پس از توضیحات فرد مستعفی و مذاکرات اعضا، چنانچه استعفا پس گرفته نشود، عضو جدید هیات ریسه انتخاب می‌گردد.

ماده ۱۱- وظایف رییس شورای عالی به شرح زیر است :

۱- مسئولیت امور اداری و مالی شورای عالی

۲- اداره جلسات شورای عالی و برقراری نظم در جلسات.

۳- دعوت از وزیران، روسای مؤسسات و سازمانهای دولتی و سایر اشخاصی که حضور آنها در جلسه ضرورت داشته باشد.

۴- دعوت از اعضا و تقسیم کار بین اعضا و کمیسیونهای

- ۵- ابلاغ و نظارت بر پیگیری مصوبات شورای عالی.
- ۶- معرفی نماینده و یا نمایندگان شورای عالی که از بین اعضا انتخاب می‌شوند به مسؤولان اجرایی نهادها و سازمانهای کشور.
- ۷- امضای احکام مسؤول دبیرخانه و سایر کارکنان براساس تشکیلات تفصیلی شورای عالی. امضای کلیه مکاتبات رسمی شورای عالی.
- ۸- امضای احکام رؤسای کمیسیونها.
- ۹- ارایه گزارش کامل از تصمیمات و اقدامات هیات ریسه درخصوص مسایل مربوط به شورای عالی.
- ۱۰- ارسال یک نسخه از مصوبات شورای عالی به وزارت کشور ، نهادها و سایر دستگاههای ذیربط، مجلس شورای اسلامی و شوراهای استان.
- ۱۱- شرکت در نهادهای قانونی که رییس شورای عالی عضو آنهاست یا درجلسات رسمی دستگاههای و سازمانهای دولتی که دعوت می‌گردد.
- ۱۲- شرکت در نهادهای قانونی که رییس شورای عالی عضو آنهاست یا در جلسات رسمی دستگاهها و سازمانهای دولتی که دعوت می‌گردد.
- ۱۳- ارسال یک نسخه از مصوبات شورای عالی که جنبه عمومی دارد به روزنامه رسمی برای چاپ.
- ۱۴- اعلام روز و ساعت تشکیل جلسه بعد، قبل از ختم هر جلسه.
- ماده ۱۲-** وظایف هیات ریسه شورا وسخنگوی شورای عالی به موجب دستورالعملی تعیین می‌شود که به پیشنهاد هیات ریسه به تصویب شورای عالی می‌رسد.
- ماده ۱۳-** به منظور بررسی و اصلاح و تکمیل پیشنهادات، طرحها و نیز تهیه طرحهای لازم و انجام وظایف قانونی که شورای عالی برعهده دارد ، کمیسیونها و کارگروههای تخصصی تشکیل می‌شود. ترکیب، تعداد، نحوه اداره و وظایف این کمیسیونها به پیشنهاد هیات ریسه به تصویب شورای عالی می‌رسد.

ماده ۱۴- غیبت از جلسات شورای عالی با اطلاع رئیس شورای عالی و در کمیسیونها با اطلاع رئیس کمیسیون امکان پذیر است.

تبصره ۱- تشخیص موجه بودن غیبت و تأخیر و تعجیل در جلسات رسمی شورا با شورای عالی و در جلسات کمیسیونها با تصویب کمیسیون می‌باشد و در هر صورت اعلان رسمی با رئیس شورای عالی خواهد بود.

تبصره ۲- رسیدگی به موجه و غیرموجه بودن تأخیر در پایان همان جلسه و غیبت در اولین جلسه بعدی به عمل می‌آید و عضو غایب می‌تواند در این فاصله دلایل خود را مبنی بر موجه بودن غیبت به رئیس شورای عالی ارائه دهد.

ماده ۱۵- هر عضو شورای عالی می‌تواند از مقام خود استعفا دهد. پذیرش استعفا با تصویب اکثریت مطلق حاضران در جلسه امکان پذیر است.

ماده ۱۶- عضو متقاضی استعفا باید تقاضای خود را به با ذکر دلایل تقدیم رئیس شورای عالی نماید و رئیس شورای عالی آن را در نخستین جلسه بعدی در دستور کار قرار دهد و در این فاصله عضو متقاضی استعفا، می‌تواند اعلام انصراف نماید.

ماده ۱۷- برای بررسی تقاضای استعفا ابتدا تقاضا قرائت شود سپس شخص متقاضی یا عضو دیگری به تعیین او حداکثر نیم ساعت دلایل استعفا را مطرح نماید و مخالف یا مخالفان نیز به همان مدت می‌توانند صحبت کنند و پس از آن رأی‌گیری می‌شود.

ماده ۱۸- هرگاه تقاضای استعفای اعضا به نحوی باشد که مانع از تشکیل رسمیت جلسه گردد، قابل طرح نیست.

ماده ۱۹- رئیس شورای عالی موظف است بلافاصله پس از قطعیت یافتن خروج عضو از شورای عالی به دلایلی نظیر استعفا، فوت و سلب عضویت، مراتب را برای تعیین جانشین وی به وزارت کشور و شورای استان مربوط به طور کتبی گزارش نماید.

ماده ۲۰- در مواردی که براساس قوانین و مقررات نماینده یا نمایندگان از شورای عالی به عنوان عضو سایر مجامع و شوراها انتخاب می‌شوند، نماینده یا نمایندگان یادشده با تصویب شورای عالی انتخاب و توسط رئیس شورا معرفی می‌شوند.

تبصره - نمایندگان منتخب موظفند گزارش کار خود را در اولین جلسه به استحضار اعضا رسانده و به صورت کتبی نیز به رییس شورای عالی ارایه نمایند.

ماده ۲۱- جلسات عادی شورای عالی هر دو ماه یکبار و حداکثر به مدت سه روز تشکیل می گردد و با حضور حداقل دوسوم اعضا رسمیت می یابد.

تبصره ۱- هر یک از اعضا که همزمان برای جلسات شورای عالی و سایر شوراها دعوت شده است موظف به شرکت در جلسه شورای عالی می باشد.

تبصره ۲ - جلسات فوق العاده شورای عالی بنا به ضرورت و به درخواست وزیر کشور یا حداقل یک سوم اعضا یا هیات رییس و با اعلام قبلی و دعوت رییس تشکیل خواهد شد.

ماده ۲۲- حضور مستمعان در جلسات شورای عالی با اجازه رییس آزاد است.

تبصره - مستمعان در جلسات باید نظم را رعایت کنند و در صورت تخلف به دستور رییس از سالن اخراج خواهند شد.

ماده ۲۳- دستور جلسات شورا باید به ترتیب وصول پیشنهادات و با توجه به اولویتهای طرف هیات رییس تهیه و تنظیم شود و حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسه در اختیار اعضا قرار گیرد.

تبصره ۱- در صورت تعدد تقاضاها در یک زمان تشخیص اولویت با هیات رییس خواهد بود.

تبصره ۲- با تصویب اکثریت مطلق اعضای حاضر می توان موضوع دستور جلسه را برای مدت معینی به تعویق انداخت.

ماده ۲۴- در هر جلسه علنی شورای عالی، رییس می تواند قبل از ورود به دستور جلسه در مسایل روز شوراها، مطالبی را که آگاهی اعضا از آن ضروری است حداکثر به مدت بیست دقیقه بیان کند.

ماده ۲۵- در هر جلسه حداکثر سه نفر از اعضا که حداقل (۴۸) ساعت قبل از شروع جلسه رسمی تقاضای نطق قبل از دستوردر حدود وظایف شورای عالی نموده اند

طبق فهرست تنظیمی توسط منشیان حداکثر به مدت ده دقیقه برای هر نفر نطق قبل از دستور خواهند داشت .

تبصره ۱- در صورت تعدد متقاضیان با توجه به اولویت ثبت نام ناطقان قبل از دستور تعیین می گردند.

تبصره ۲- هر عضوی که حق نطق قبل از دستور را بیابد می تواند تمام یا قسمتی از وقت خود را به عضو دیگری واگذار کند.

ماده ۲۶- اعضای شورای عالی به نسبت موضوعاتی که طبق دستور مطرح می شود، می توانند قبل از جلسه به عنوان موافق یا مخالف ثبت نام نمایند. در صورتی که موافق یا مخالف ثبت نام نکرده باشد، اعضا در جلسه می توانند نوبت بگیرند و بترتیب تقدم ثبت نام یا گرفتن نوبت نطق نمایند. اگر هیچ موافقی وجود نداشته باشد، مخالفان می توانند بنوبت صحبت کنند و اگر مخالفی وجود نداشت، تنها یک موافق می تواند صحبت کند.

تبصره ۱- در صورت صحبت خارج از موضوع رییس جلسه به آنها تذکر خواهد داد و در صورت دونوبت تذکر درنوبت سوم ناطق از ادامه نطق منع خواهد شد .

تبصره ۲- مدت شور در مورد لوایح پیشنهادی برنامه و بودجه کشور ۱۰ ساعت و برای هر ناطق ۲۰ دقیقه می باشد.

ماده ۲۷- اخطار راجع به مغایرت طرحها و پیشنهادها با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران یا مقررات جاری یا آیین نامه داخلی شورا بر اظهارات دیگر مقدم است و نیز پیشنهاد کفایت مذاکرات و یا افزایش مدت شور یا مسکوت ماندن یک پیشنهاد با پیشنهاد رییس یا حداقل سه نفر از اعضا قابل رسیدگی می باشد. و پس از نطق یک نفر مخالف و یک نفر موافق رأی گیری می شود و تصمیم اتخاذ شده بلافاصله توسط رییس جلسه اجرا می شود.

ماده ۲۸- در صورت توهین به مقامات اجرایی یا حاضران، در همان جلسه یا در جلسه بعد با تشخیص هیات رییس به آنها تا ۱۵ دقیقه اجازه نطق در دفاع از خود داده خواهد شد.

ماده ۲۹- مذاکرات کامل هر جلسه علنی و مصوبات ثبت و ضبط می شود و انتشار آن در مطبوعات و رسانه‌های گروهی جهت اطلاع عموم بلامانع است.

ماده ۳۰- دستور العمل نحوه اداره جلسات، رأی گیری، بررسی برنامه و بودجه کشور و استانها و سایر پیشنهادات به پیشنهاد هیات ریسه به تصویب شورای عالی می رسد.

ماده ۳۱- در هنگام بحث و مذاکره درباره لوایح دستگاههای اجرایی و طرحهای مرتبط با آنها و طرحهای استانی، هرگاه هیات ریسه لازم بداند می تواند به نمایندگان شوراهای استان اجازه صحبت بدهد.

ماده ۳۲- شورای عالی می تواند نماینده و نمایندگان را جهت دفاع از طرحهای قانونی خود که با اختیار حاصل از اصل یکصد و دوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به طور مستقیم به مجلس شورای اسلامی یا هیات وزیران پیشنهاد می نماید، انتخاب و معرفی کند و در این صورت رعایت ترتیبات زیر لازم است :

۱- طرحهای مصوب شورای عالی برای ارایه به مجلس شورای اسلامی باید دارای عنوان، مقدمه توجیهی و مواد مناسب باشد .

۲- طرحهای فوق باید قبل از طرح در جلسه شورای عالی، علاوه بر کمیسیون مربوط در کمیسیون مرتبط با امور حقوقی نیز بررسی و گزارش آن ظرف مهلت مقرر به کمیسیون اصلی ارایه و در گزارش نهایی ضمن گزارش کمیسیون اصلی برای طرح و بررسی در شورای عالی تقدیم گردد.

۳- چنانچه طرحهای فوق مربوط به هر یک از وزارتخانه ها یا دستگاههای اجرایی باشد، یک نسخه از آن برای وزیر یا عالی ترین مقام مسئول ارسال و از آنها برای اعلام نظر یا شرکت در جلسه کمیسیون مربوط دعوت می شود.

۴- نماینده یا نمایندگانی برای دفاع از طرحهای مصوب انتخاب و به مجلس شورای اسلامی یا هیات وزیران معرفی می شوند.

۵- شورای عالی با دعوت از رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور یا نماینده او و مسئولان مربوط پیش نویس لوایح برنامه و بودجه را بررسی و پیشنهادات اصلاحی

مبنی بر تغییر طرح یا جابجایی بودجه عمرانی و رفاهی استانها را پس از تصویب به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام می نماید.

ماده ۳۳- برای نظارت بر اجرای هماهنگ برنامه بودجه عمرانی و رفاهی استانها به استناد اصل یکصدویکم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، پس از وصول گزارشات ماهانه و سالانه و چگونگی پیشرفت کارهای عمرانی واز دستگاههای اجرایی مربوط، رییس، گزارشات را به کمیسیون ذیربط ارجاع می دهد. رییس موظف است ضمن ارسال نسخه ای از گزارش کمیسیون ذیربط به مسئولان مربوط، به منظور توضیح، حضور دفاع، موضوع را در دستور جلسه شورای عالی قرار دهد و طبق تصمیم شورای عالی، موضوع را به مسئولان مربوط و عالی ترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط اعلام و در صورت لزوم پی گیری قانونی به عمل آورد.

تبصره: چنانچه هر یک از شوراهای استان یا حداقل سه نفر از اعضای شورای عالی به نحوه اجرایی برنامه و بودجه عمرانی و رفاهی استانها اعتراض داشته باشند، موضوع توسط رییس به کمیسیون ذیربط جهت بررسی و ارایه گزارش ارجاع می شود.

ماده ۳۴- مسئولان سازمانها و دستگاههای اجرایی کشور در جلسات شورای عالی، اعم از جلسات رسمی شورای عالی، کمیسیونها و ارگروههایی که دعوت می شوند، حضور می یابند و در صورت عدم امکان حضور در جلسات کمیسیونها و کارگروهها نمایندگان آنها شرکت می کنند.

ماده ۳۵- شورای هر استان موظف است یک نسخه از مصوبات خود را ظرف ده روز به شورای عالی تقدیم و شورای عالی موضوع را بررسی و در صورت لزوم در مهلت مقرر اعتراض خود را اعلام نماید.

ماده ۳۶- پیشنهاد سلب عضویت اعضای شوراهای استانها در موارد مندرج در قوانین، از سوی شورای عالی به هیات حل اختلاف مرکزی به ترتیب زیر عمل می آید:

۱- تقاضای سلب عضویت از سوی هر یک از شوراهای استان هاو هر یک از اعضای شورای عالی قابل طرح و بررسی می باشد.

۲- تقاضای فوق توسط رییس برای بررسی و اعلام نظر به کمیسیون ذیربط ارجاع می گردد و ضمناً به عضو متقاضی نیز ابلاغ گردد تا دفاعیات خود را به آن کمیسیون ارائه دهد.

۳- پس از ارائه گزارش کمیسیون ذیربط، موضوع در جلسه شورای عالی مطرح و در صورت تصویب، سلب عضویت فرد مورد نظر به هیات حل اختلاف مرکزی پیشنهاد می گردد.

۴- عضو مورد نظر که تقاضای سلب عضویت وی شده است، حق حضور در جلسه رسیدگی و دفاع از خود را خواهد داشت و در صورت عدم امکان حضور می تواند عضو دیگری از اعضای شورهارابه نمایندگی از طرف خود معرفی نماید.

محمد رضا عارف

معاون اول رئیس جمهور

دستورالعمل شرح وظیفه هیأت ریسه شوراهای اسلامی بخش، شهر، شهرستان، استان و

عالی استانها

مصوب سی و نهمین اجلاس عمومی شورای عالی استانها مورخ ۱۳۸۵/۱۰/۱۲

مستندات قانونی:

این دستورالعمل باستناد به مواد ۹، ۸، ۱۰، ۱۲ و ۱۳ آیین‌نامه‌های داخلی شوراهای اسلامی، بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استانها مصوب هیئت محترم وزیران و به منظور تعیین وظایف هیئت رئیسه شوراهای موضوع این دستورالعمل تهیه و در تاریخ ۱۳۸۵/۱۲/۱۰ به تصویب شورای عالی استانها رسید.

ماده ۱: منظور از هیئت ریسه در این دستورالعمل مجموعه ساختاری است که متشکل از رییس، نایب رییس، منشی یا منشیان و سخنگو بوده و این مجموعه دارای شخصیت حقوقی مستقل می باشد.

تبصره ۱: شرح وظایف هریک از اعضای هیئت ریسه مواردی است که در آیین‌نامه‌های داخلی شوراهای اسلامی بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استانها و آیین‌نامه اجرایی شوراهای اسلامی شهر مصوب هیئت وزیران ذکر شده است.

تبصره ۲- سازوکار انتخاب اعضای هیئت ریسه براساس مستندات ماده ۱۶ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور اصلاحی (۸۲/۷/۶) و همچنین آیین‌نامه‌های داخلی شوراهای موضوع این دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۴: وظایف و اختیارات هیئت ریسه شوراهای عبارتند از:

- ۱- همکاری با رییس شورا در اداره جلسات شورا و حفظ انتظام و انضباط شورا.
- ۲- تدوین برنامه‌ها، خط مشی ها و سیاستهای اداره شورا که به تصویب شورا خواهد رسید.
- ۳- همکاری در جهت انسجام، کارآمدی و ارتقاء عملکرد شورا
- ۴- همکاری با رییس شورا در خصوص اولویت بندی برنامه ها، تهیه و تنظیم دستور جلسات، ثبت مذاکرات شورا، کمیسیونها، تنقیح، ارسال، پیگیری و اجرای مصوبات شورا.

- ۵- تلاش برای حفظ جایگاه، اقتدار و دفاع از حقوق شوراهای
- ۶- همکاری با رییس شورا در نظارت بر حسن اجرای آیین‌نامه داخلی، قانون و مقررات در جلسات شورا
- ۷- همکاری در حل و فصل مسائل و مشکلات کمیسیونها و تلاش برای ارتقاء عملکرد کمیسیونها
- ۸- پیگیری تهیه و تدوین برنامه سالیانه و همچنین بودجه داخلی شورا
- ۹- نظارت بر عملکرد نمایندگان منتخب شوراهای در نهادهای، سازمانها، مجامع و هیئت‌ها
- ماده ۳-** جلسات هیئت رییس شوراهای موضوع این دستورالعمل بصورت رسمی و با حضور اکثریت نسبی اعضاء هیئت رییس و با دستور جلسات مشخص تشکیل و کلیه مذاکرات، تصمیمات و مصوبات هیئت رییس در دفتر مخصوص ثبت و ضبط خواهد شد. حضور رئیس یا نایب رئیس در جلسه الزامی است.
- تبصره ۱- تعداد و چگونگی تشکیل جلسات هر کدام از شوراهای موضوع این دستورالعمل متناسب با حجم و میزان فعالیتها و طرحها و برنامه‌های هر شورا و مطابق تصمیمات داخلی هیئت رییس خواهد بود. اما حداقل برگزاری یک جلسه رسمی ماهیانه ضروری و الزامی است.
- تبصره ۲- برای ثبت مذاکرات و مصوبات هیئت رییس، پیگیری تصمیمات و انجام سایر امور جاری هیئت رییس یک نفر از اعضاء یا غیرعضو دارای تخصص و تجربه مرتبط با رعایت قوانین و مقررات و با حکم ریاست شورا بعنوان دبیر هیئت رییس انتخاب خواهد شد.
- تبصره ۳- حضور در هیئت رییس و فعالیت اعضاء آن نافی سایر مسئولیتها و وظایف هر کدام از اعضاء در شورا، کمیسیونها و مجامع نخواهد بود.
- تبصره ۴- اعضاء هیئت رییس در انجام فعالیتها و مربوطه ملزم به رعایت قانون شوراهای، آیین‌نامه‌های داخلی و سایر مقررات موضوعه می‌باشند. هیأت رئیسه در مقابل اعضاء شورا پاسخگو خواهد بود و کلیه مصوبات خود را می‌بایستی بلافاصله به اطلاع اعضاء شورا برسانند.
- این دستورالعمل مشتمل بر ۳ ماده و ۹ بند و ۶ تبصره در تاریخ ۸۵/۱۲/۱۰ با بیست رأی موافق به تصویب شورای عالی استانها رسید.

**دستورالعمل شرح وظایف، ترکیب، تعداد و چگونگی اداره کمیسیون‌های شوراهای
اسلامی شهر، شهرستان، استان و عالی استان‌ها منصوب سی و نهمین اجلاس عمومی
شورای عالی استانها مورخ ۸۵/۱۲/۱۰**

مستندات قانونی:

به استناد تبصره ماده ۹ آیین‌نامه داخلی شورای اسلامی شهر، ماده ۱۱ آیین‌نامه داخلی شوراهای اسلامی شهرستان، ماده ۱۴ آیین‌نامه داخلی شورای اسلامی استان و ماده ۱۳ آیین‌نامه داخلی شورای عالی استان‌ها، دستورالعمل شرح وظایف، ترکیب، تعداد و چگونگی اداره کمیسیون‌های شوراهای اسلامی شهر، شهرستان، استان و عالی استان‌ها به شرح زیر در جلسه مورخ ۸۵/۱۲/۱۰ شورای عالی استانها به تصویب رسید.

ماده ۱- به منظور بررسی دقیق و کارشناسی مسائل، پیشنهادات، طرح‌ها و برنامه‌های ارجاعی به شوراهای موضوع این آیین‌نامه و در راستای کارآمدی و انجام صحیح‌تر وظایف قانون شوراهای اسلامی شهر، شهرستان، استان و عالی استان‌ها کمیسیون‌های تخصصی را متشکل از اعضای شوراهای فوق‌الذکر تشکیل می‌دهند.

ماده ۲- عضویت هر کدام از اعضای شوراهای مشمول این دستورالعمل با در نظر گرفتن شاخص‌ها و معیارهای زیر خواهد بود:

الف: داشتن تخصص، دانش و اطلاعات مرتبط

ب: داشتن تجربه و مهارت‌های مرتبط

ج: علاقمندی و تمایل اعضا

تبصره ۱- تعداد اعضای هر کمیسیون حداقل سه نفر بوده و هریک از اعضای شورا موظف است حداقل عضو یک کمیسیون اصلی باشد.

تبصره ۲- اعضای کمیسیون به پیشنهاد رئیس شورا، تصویب شورا و حکم رییس شورا به مدت یکسال منصوب می‌شوند.

ماده ۳- تعداد کمیسیون‌های تخصصی شوراها بدین شرح است:

الف- شورای عالی استان‌ها ۴ کمیسیون به شرح زیر:

۱- کمیسیون عمران

۲- کمیسیون برنامه و بودجه

۳- کمیسیون حقوقی

۴- کمیسیون فرهنگی

ب- شورای اسلامی استان دارای ده عضو به بالا ۳ کمیسیون به شرح زیر:

۱- کمیسیون توسعه، عمران و خدمات شهری و روستایی

۲- کمیسیون برنامه و بودجه و حقوقی

۳- کمیسیون فرهنگی و اجتماعی

ج- شورای استان زیر ۱۰ نفر عضو، ۲ کمیسیون به شرح زیر:

۱- برنامه ، بودجه و عمران شهری و روستایی

۲- کمیسیون فرهنگی ، اجتماعی و حقوقی

هـ- شوراهای شهرستان ، ۲ کمیسیون به شرح زیر:

۱- کمیسیون برنامه، بودجه و عمران شهری و روستایی

۲- کمیسیون حقوقی، فرهنگی و اجتماعی

و- شوراهای کلان‌شهرها و مراکز استان‌ها دارای ۳ کمیسیون به شرح زیر:

۱- کمیسیون توسعه و عمران و خدمات شهری

۲- کمیسیون برنامه ، بودجه و حقوقی

۳- کمیسیون فرهنگی و اجتماعی

ز- سایر شهرها دارای دو کمیسیون به شرح زیر:

۱- کمیسیون برنامه و بودجه و عمران شهری

۲- کمیسیون حقوقی، فرهنگی و اجتماعی

تبصره- شوراهای می‌توانند بنا به ضرورت و متناسب با حجم برنامه‌ها و فعالیت‌های خود

کمیسیون‌های مورد نیاز و نیز کمیته‌های تخصصی را به عنوان زیرمجموعه

کمیسیون‌ها تشکیل و فعال نمایند. ایجاد کمیسیون‌های جدید می‌بایست به اطلاع شورای فرادست برسد.

ماده ۴- جلسات کمیسیون‌ها با حضور حداقل $\frac{2}{3}$ اعضاء اصلی رسمیت یافته و

تصمیمات با رأی اکثریت مطلق اعضای حاضر به تصویب می‌رسد.

ماده ۵- هریک از کمیسیون‌ها در اولین جلسه خود با ورقه و رأی مخفی از بین اعضاء یک نفر را به عنوان رئیس، یک نفر را به عنوان نایب رئیس و یک نفر را به عنوان منشی و مقرر کمیسیون به مدت یکسال انتخاب می‌نمایند.

تبصره: یک هفته قبل از اتمام مهلت یکساله افراد مذکور مجدداً انتخابات انجام می‌شود، انتخاب مجدد افراد بلامانع می‌باشد.

ماده ۶- رئیس کمیسیون موظف است هر ماه یکبار گزارشی از نحوه تشکیل جلسات، تعداد جلسات و چگونگی حضور و غیاب اعضاء را به رئیس شورا ارائه نماید.

ماده ۷- کمیسیون‌های شورا موظفند با توجه به ماهیت و نوع طرح‌ها، برنامه‌ها، لوایح و مسائل ارجاعی به آنها از سوی رییس شورا یا هیئت ریسه در مقام کمیسیون اصلی یا بعنوان کمیسیون فرعی با تشکیل جلسه رسمی به بررسی کارشناسی آنها پرداخته و نهایتاً نظرات خود را در قالب مصوبه کمیسیون که به تأیید اکثریت اعضاء کمیسیون رسیده به رئیس شورا ارائه نمایند. رئیس شورا پس از اعلام وصول طرح موضوع را در دستور جلسه جهت دفاع از طرح توسط رئیس کمیسیون منعکس خواهد نمود.

ماده ۸- حداکثر زمان برای بررسی طرح‌ها و لوایح در کمیسیون‌ها یکماه بوده مگر در مواردی که نیاز به زمانی بیشتر با نظر ریاست شورا دارد.

ماده ۹- به غیر از طرح‌ها و لوایح ارجاعی، کمیسیون‌ها می‌توانند پیشنهادات خود را در قالب طرح بررسی و به تصویب رسانده و به هیئت ریسه ارائه نمایند.

ماده ۱۰- کمیسیون‌ها و کمیته‌های زیر مجموعه آن در صورت نیاز می‌توانند از خدمات کارشناسی و مشاوره‌ای با پرداخت حق‌الزحمه لازم استفاده نمایند.

ماده ۱۱- کمیسیون‌ها و کمیته‌های تخصصی در صورت نیاز می‌توانند بنا به موضوعات مطروحه از نمایندگان دستگاه‌ها و سازمان‌های دیگر برای حضور در جلسات توسط رئیس شورا بدون حق رأی دعوت به عمل آورند.

ماده ۱۲- وظایف کلی و عام کمیسیون‌ها به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- بررسی طرح‌ها، پیشنهادات، لوایح و مکاتبات واصله
- ۲- ارائه پیشنهادات و طرح‌های جدید به هیئت رئیسه و اجلاس عمومی
- ۳- ارائه راهکارهای لازم به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی شوراها
- ۴- پیشنهاد دعوت از نمایندگان دستگاه‌های اجرایی و متخصصین توسط رییس شورا به منظور استماع سخنان و دیدگاه‌های آنان در بررسی طرح‌ها و لوایح.

۵- بررسی مشکلات و نارسایی‌های ارجاعی از سوی شوراهای موضوع آیین‌نامه براساس ماهیت و نوع فعالیت هر کمیسیون.

۶- بررسی و انطباق مصوبات شوراهای پایه در شوراهای فرادست مربوطه بنابه تخصص و موضوع کار هر کمیسیون

تبصره ۱- وظایف جداگانه و تخصصی هر کدام از کمیسیونهای چهارگانه با توجه به چارچوب و عناوین و موضوع هر کمیسیون توسط شورا تعریف و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲- هر کدام از کمیسیونهای شورا برای ثبت مذاکرات، تصمیمات و مصوبات و همچنین نگهداری مطلوب سوابق مکاتبات و مراسلات، دفتر صورتجلسه جداگانه خواهند داشت که در آن تمامی مذاکرات، مباحث، دستور جلسات، تصمیمات و مصوبات همچنین نحوه حضور و غیاب اعضای کمیسیون ثبت خواهد شد و به امضاء کلیه اعضا خواهد رسید.

تبصره ۳- برای اجرای مفاد تبصره ۲ و انجام سایر امور محوله به کمیسیونها و پیگیری امور مربوطه هر کمیسیون یک نفر کارشناس مرتبط و خبره را بعنوان دبیر کمیسیون جذب خواهند نمود.

این دستورالعمل مشتمل بر مستندات قانونی، ۱۲ ماده و ۷ تبصره در تاریخ ۸۵/۱۲/۱۰
به اتفاق آراء به تصویب شورای عالی استانها رسید.

دستور العمل شرح وظیفه هیأت رئیسه و سخنگوی شوراهای اسلامی، بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استانها

ماده ۱: منظور از هیأت رئیسه در این دستور العمل رئیس، نایب رئیس و منشی یا منشیان شورا می باشند که به استناد ماده ۱۶ قانون شوراهای (اصلاحی ۸۲/۷/۶) برای مدت دو سال انتخاب می شوند.

ماده ۲: وظایف رئیس شورا در آیین نامه داخلی شوراهای موضوع ماده ۱ تعیین شده و در این دستورالعمل به آن اشاره نمی شود.

ماده ۳: وظایف و اختیارات هیأت رئیسه شورا عبارت است از:

۱- حفظ شأن و منزلت و اقتدار شورا و دفاع از حقوق و جایگاه قانونی شورا و

اعضای آن

۲- بررسی پیش نویس بودجه ارجاعی از کمیسیون برنامه و بودجه و ارائه جهت تصویب به صحن علنی شورا.

۳- تبصره- در صورتیکه شورایی فاقد کمیسیون برنامه و بودجه باشد این وظیفه به عهده هیأت رئیسه خواهد بود.

۴- تدوین برنامه ها و خط مشی ها و سیاستهای کلان شورا و ارائه آن به اجلاس شورا برای تصویب

۵- بررسی و حل و فصل مسایل و مشکلات کمیسیونها

۶- نظارت بر رعایت اوقات و مهلت های قانونی مذکور در این دستورالعمل و آیین نامه داخلی شورا

۷- همکاری با رئیس شورا در انتظام و حفظ انضباط جلسات شورا

۸- نظارت بر تهیه و تنظیم دستور جلسات شورا

۹- نظارت بر عملکرد نمایندگان منتخب شورا در هیأت‌ها بادریافت گزارش کتبی از آنان و مجامع و سایر شوراها برای ارایه گزارش کتبی به رییس شورا و اجلاسیه شورا

۱۰- تنظیم برنامه‌های زمانبندی شده برای دعوت از اشخاص و مقامات مندرج در آیین‌نامه داخلی شورا .

۱۱- نظارت بر اینکه اعضاء منتخب شورا در هیأت‌ها ، مجامع ، کمیسیونها و سایر شوراها مواضع شورا را اعلام و در نظرات خود از سیاست‌های شورا تبعیت نمایند

۱۲- نظارت بر ارسال به موقع مصوبات شورا به مراجع ذیربط و همکاری با رئیس شورا در این خصوص

۱۳- انجام سایر وظایفی که در آیین‌نامه داخلی و سایر مقررات به هیأت‌رئیس محول شده یا می‌شود.

ماده ۴- وظایف سخنگوی شورا عبارت است از:

وظیفه سخنگو اعلام مواضع و اطلاعیه‌های رسمی شورا با هماهنگی و تأیید هیأت‌رئیس شورا در خصوص متن بیانیه‌ها و اطلاعیه‌ها و سایر اعلام مواضع در موضوعات مختلف مرتبط با وظایف و اختیارات شورا و اطلاع‌رسانی در خصوص مصوبات و طرح‌ها و لوایح شورا می‌باشد.

ماده ۵- وظایف و اختیارات منشی یا منشیان شورا عبارت است از :

۱- تهیه و تنظیم دستور جلسات براساس پیشنهادهای واصله و پیشنهاد آن به ریاست شورا برای تعیین وقت و دستور جلسات.

۲- تنظیم متن مذاکرات و مصوبات جلسات شورا و ثبت آن در دفتر مخصوص جلسات و حفظ و نگهداری آن در محل شورا از طریق دبیرخانه.

۳- تنظیم وقت نطق‌های پیش از دستور

۴- تهیه و تنظیم دفتر ثبت صورتجلسات (از طریق دبیرخانه شورا) به نحوی که قبل از ثبت اولین صورتجلسه در صفحه اول آن تعداد کل صفحات نوشته شده و به امضای رئیس و سایر اعضاء هیأت رئیسه.

۵- قرائت طرحها، لوایح، پیشنهادات، نوشته‌ها و مطالبی که باید به اطلاع اعضاء شورا برسد.

۶- تهیه رونوشت مصوبات جهت ارسال به مراجع مقرر شده در قانون با امضای رئیس شورا (از طریق دبیرخانه)

۷- تهیه گزارش از عملکرد شورا برای ارائه به رئیس شورا.

۸- انجام سایر وظایفی که در آئین نامه داخلی شورا و سایر مقررات بر عهده منشی یا منشیان محول شده یا می شود.

ماده ۶- هرگاه اعضاء شورا به کیفیت اداره جلسات و نحوه ایفای وظایف هریک از اعضاء هیأت رئیسه معترض باشند با تقاضای کتبی ^۱ از اعضاء موضوع به کمیسیون حقوقی و تدوین آیین نامه ها ارجاع می گردد. کمیسیون موظف است ظرف مدت دو هفته ضمن دعوت از رؤسای سایر کمیسیونها و عضو در صورتیکه گزارش کمیسیون مبنی بر تخلف عضو یا اعضاء مورد اعتراض به تصویب شورا برسد وی یا آنها از سمت خود معزول خواهند شد.

ماده ۷- این دستورالعمل به استناد مواد ۸، ۹، ۱۰، ۱۲ و ۱۳ آیین نامه های داخلی شوراهای اسلامی بخش، شهر، شهرستان، استان و عالی استان ها در ۷ ماده و ۲۴ بند و ۲ تبصره در اجلاسیه مورخ شورای عالی استانها به تصویب رسیده و برای اجراء ابلاغ می گردد.

دستورالعمل نحوه انجام مراسم تحلیف شوراهای اسلامی کشور

مقدمه:

با توجه به شأن، جایگاه و منزلت شوراهای اسلامی کشور و اهمیت پایبندی اعضای محترم شوراها به موازین اعتقادی، اخلاقی و قانونی و به استناد تبصره ماده ۴ آیین‌نامه‌های داخلی شورای عالی استانها، استان و شهرستان و تبصره ماده ۳ آیین‌نامه داخلی شورای شهر، طرح «دستورالعمل نحوه انجام مراسم تحلیف شوراهای اسلامی سراسر کشور» بشرح ذیل تصویب گردید.

عنوان طرح:

«دستورالعمل نحوه انجام مراسم تحلیف شوراهای اسلامی کشور»

مستندات قانونی :

الف- تبصره ماده ۴ آیین‌نامه های داخلی شوراهای شهرستان ، استان و عالی استانها
ب- تبصره ماده ۳ آیین‌نامه داخلی شورای اسلامی شهر که مقرر میدارد.
«مراسم تحلیف براساس دستورالعملی که به تصویب شورای عالی استانها می‌رسد، انجام خواهد شد»

« موضوع طرح »

ماده ۱- در ابتدای هر دوره شورا پس از انتخاب اعضای هیأت ریسه سنی ، اعضای حاضر در شورا به هیأت اجتماع در حال قیام سوگند یاد می‌کنند ، متن سوگند نامه توسط رئیس سنی قرائت میشود و اعضا در حال قیام آن را تکرار و پس از انجام مراسم، سوگند نامه را امضاء می‌کنند.

ماده ۲- پیروان اقلیتهای دینی (به رسمیت شناخته شده) این سوگند را با ذکر کتاب دینی خود یاد خواهند کرد.

ماده ۳- یک نسخه از متن سوگند نامه امضاء شده به عنوان اسناد شورا در دبیرخانه شورا نگهداری می شود.

ماده ۴- اعضای که در نخستین جلسه شورا شرکت ندارند یا بعداً به عضویت شورا وارد می شوند باید در اولین جلسه رسمی که حاضر می شوند در حضور سایر اعضا به حالت قیام سوگند را به جا آورند و ذیل سوگند نامه را امضاء نمایند.

ماده ۵- متن سوگند نامه به شرح ذیل است:

«من در برابر کلام ا... مجید به خداوند متعال سوگند یاد می کنم و با تکیه برشرف انسانی خویش تعهد می نمایم که در حفظ امانت و انجام هر چه بهتر وظایفم و خدمت به مردم کوشا باشم و قانون اساسی و سایر قوانین و مقررات کشورم را در چارچوب وظایف و اختیارات خود مراعات نمایم و در همه موارد زمینه های عدالت و انصاف را در نظر داشته و مادام که در شورا عضویت دارم در رعایت صرفه و صلاح و پیشرفت و آبادانی کشور و حوزه انتخابیه خود اهتمام نمایم.»

این دستورالعمل در پنج ماده در تاریخ ۱۳۸۵/۵/۱۹ به تصویب شورای عالی استانها رسید.

شماره تلفن‌های ضروری شورای عالی استان‌ها

ردیف	سمت	شماره تلفن
۱	رئیس شورای عالی استانها	۸۸۸۹۸۷۲۲
۲	نائب رئیس شورای عالی استانها	۸۸۸۹۲۸۴۷
۳	رئیس دبیرخانه شورای عالی استانها	۸۸۸۰۳۳۵۱
۴	مسئول دفتر حوزه ریاست	۸۸۸۹۸۷۲۲
۵	مسئول امور مالی	۸۸۸۹۱۵۰۸
۶	مسئول مرکز آموزش و پژوهش	۸۸۹۰۹۸۴۳
۷	رابط امور مجلس و دولت	۸۸۸۹۸۷۰۷
۸	مسئول روابط عمومی و امور بین‌الملل	۸۸۸۹۱۰۲۵
۹	مسئول امور استانها	۸۸۸۹۹۱۸۴
۱۰	مسئول امور پشتیبانی	۸۸۸۰۲۹۰۹
۱۱	دبیر کمیسیون فرهنگی	۸۸۹۰۵۷۴۹
۱۲	حفاظت	۸۸۸۹۱۰۲۵
۱۳	مسئول امور تفاهم‌نامه‌ها	۸۸۹۰۹۸۴۳
۱۴	دبیر کمیسیون برنامه و بودجه	۸۸۹۰۹۸۴۳
۱۵	دبیر کمیسیون حقوقی	۸۸۹۰۵۷۴۹
۱۶	دبیر کمیسیون نظارت و ارزشیابی	۸۸۸۹۹۱۸۴
۱۷	دبیر کمیسیون عمران	۸۸۹۳۱۸۵۵

